[2020] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1

: ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਖ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

(2020 ਦੀ ਸੁਮੋਟੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 6)

ਜੂਨ 09, 2020

ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ
ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.

28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਵਿਡ -19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ - ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ / ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ:

ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਕਮੀਆਂ, ਸੀ

ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ - ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਡੀਜੀਪੀ/ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਮੁਕੱਦਮੇ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਧਾਰਾ 51, 2005 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਲੌਕਡਾਊਨ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ - ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ

ਫਸੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੇਲ, ਬੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ

ਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ - ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ -

ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 – ਐਸ.ਐਸ.6 (2) (), 12 ਅਤੇ 51 – ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1979 - ਉਸਾਰੀ ਕਾਮੇ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1996 - ਅਸੰਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2008।

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

1.1 ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਾਵਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਫ਼ਤ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2005, ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ

ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ। ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ, ਸ਼ੈਲਟਰ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ ਸਥਾਨ। ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਰਾਜ ਦਾ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ 'ਤੇ

ਸਰਕੂਲਰਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ। ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪੂ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ

ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਬੰਧਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ/ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 26] [15--]

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲ, ਸੜਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਫਸੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ। ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੰਗ

ਖੇਤਰ 03.06.2020 ਤੋਂ 16.06.2020 ਤੱਕ 171 ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਫਸੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲ, ਬੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆਉਣ। [ਪੈਰਾ 28] [16--]

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ,
ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੁਰੰਤ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ
ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ।
ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਥਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੇਲ ਅਤੇ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੋ ਫਸੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਟੀ.ਵੀ.

ਸੀ ਚੈਨਲ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 30] [16--; 17-]

ਫਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਜੋ ਹੁਣ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਾਮਿਆਂ/ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਜੋ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ, ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ਾਰਮਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ
ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਰਾਹ। ਰਾਜ ਇਹ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਬਣਾਉਣਾ। ਸਕੀਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ,
ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਵਾਧੂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਲਫਨਾਮਾ। (ਪਾਰਸ 31, 32) [17--; 18-]

25.03.2020 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਥਾਨ/ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੇ ਤਹਿਤ
ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਸੀ
ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਐਫਆਈਆਰ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ 29.04.2020 ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਿੱਚ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਸਨ
ਕੰਮ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ
ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਨ। ਰਾਜ ਆਫ਼ਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਮੁਕੱਦਮੇ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੌਕਡਾਊਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਕਟ, 2005 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 33] [18-ਡੀ; -; 19-]

ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅੱਗੇ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। (ਪਾਰਸ 34, 35] [19--]

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਸੁਮੋਟੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ
(ਸਿਵਲ) 2020 ਦਾ ਨੰਬਰ 6

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (ਸੀ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 11394/2020 ਅਤੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 511/2020
ਨਟਰਾਜ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਏਐਸਜੀ, ਐਸਸੀ ਵਰਮਾ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਤੁਲ ਨੰਦਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪ੍ਰਭੂਲਿੰਗ ਨਵਾਦੀ,
ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜਯੰਤ ਮੁਥੁਰਾਜ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਨਲਿਨ ਕੋਹਲੀ, ਆਗ, ਮਨਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਮਨੀਸ਼ਾ
ਲਵ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਨ ਲੇਖੀ, ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਵਿਕੁਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਪੀ.ਐਸ.
ਨਰਸਿੰਮਹਾ, ਆਰ ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਐਮਐਸ ਇੰਦਰਾ ਜੈਸਿੰਘ,
ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਕੋਲਿਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ, ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਬੀ.ਐਸ.
ਪੀ ਚਿਦੰਬਰਮ, ਆਨੰਦ ਗਰੋਵਰ, ਸੰਜੇ ਪਾਰਿਖ, ਗੋਪਾਲ ਸੰਗਰਨਾਰਾਇਣਨ,
ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸਰ ਏ.ਡੀ.ਵੀ.ਐਸ., ਅਭਿਮਾਨੂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ, ਦੀਪਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਐਮ.ਐਸ. ਨਚਿਕੇਤਾ ਵਾਜਪਾਈ, ਦਿਵਿਆਂਗ
ਮਲਿਕ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ,
ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਬੀਵੀ ਬਲਰਾਮਦਾਸ, ਅਭਿਮਨਿਊ ਤਿਵਾੜੀ, ਐਮਐਸ ਅਲੀਜ਼ਾ ਬਾਰ, ਅਨਿਲ
ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਰੁਤੁਰਾਜ ਬਿਸਵਾਸ, ਸ਼ੁਵਦੀਪ ਰਾਏ, ਪ੍ਰਭਾਸ ਬਜਾਜ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਾਚੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੁਮੀਰ ਸੋਢੀ, ਪ੍ਰਣਵ
ਸਚਦੇਵਾ, ਅਰੁਣ ਪੇਡਨੇਕਰ, ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਅਨਿਰੁਧ ਪੀ ਮਾਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਹੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ
ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਵਿਜ, ਤਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਸ਼ੀ ਜੁਨੇਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਬੇਹਰਾ, ਵਿਕ੍ਰਮ ਹੁਲੀਗੁਲ, ਸ਼ੁਭਰੰਗਸ਼ੂ
ਪੰਧੀ, ਜੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜਿਸ਼ੈਨੂ ਐਮ.ਐਲ., ਰਾਹੁਲ ਚਿਟਨੀਸ, ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਪੁਖਰਾਮਬਾਮ
ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਨੁਪਮਾ ਨਾਗਾਗੋਮ, ਕਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਵਿਜੀਤ ਮਨੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਰੇਖਾ ਬਖਸ਼ੀ, ਸ਼ੌਰਿਆ ਸਹਾਏ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਰਤੀ
ਟੰਡਨ, ਸਿੱਧੇਸ਼ ਕੋਤਵਾਲ, ਆਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਮਐਸ ਕੇ ਅੰਤੋਲੀ ਸੇਮਾ, ਸੀਬੋ ਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਰਨ ਭਾਰੀਹੋਕੇ, ਉੱਤਰ ਬੱਬਰ, ਸੰਦੀਪ
ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਐਮਐਸ ਯੋਗੇਸ਼ਕੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ,
ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਥਰੇਆ, ਸ਼ਾਦਮਾਨ ਏ1ਆਈ, ਐਮਐਸ ਵਿਦਿਆਤਮਾ ਝਾ, ਐਮਐਸ ਅੰਬਿਕਾ ਅਤ੍ਰੇਆ, ਸੁਹਾਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਅਮਿਤ ਵਰਮਾ,
(ਫੋਰ ਪੀਐਲਆਰ ਚੈਂਬਰ), ਕੇਵੀ ਜਗਦੀਸ਼ਵਰਨ, ਐਮਐਸ ਇੰਦਰਾ, ਐਮਐਸ ਰੰਗੋਲੀ, ਨਿਖਿਲ ਗੋਇਲ, ਨਵੀਨ ਗੋਇਲ, ਦੁਸ਼ਯੰਤ
ਸਰਨਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ ਬੀ, ਐਮ, ਸ਼ੋਏਬ ਆਲਮ, ਮੁਜਾਹਿਦ ਕਰੀਮ
ਖਾਨ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਵੀਜੀ ਪ੍ਰਗਾਸਮ, ਐਮਐਸ ਨੂਪੁਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਨੀਲ
ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼, ਅਵਿਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘਵੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ, ਵਰੁਣ ਚੋਪੜਾ, ਉਮਰ
ਹੋਡਾ, ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਦਲਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਗੁਰਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਨਿਤਿਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਿਤਾਲੀ ਗੁਪਤਾ,
ਪੀਵੀ ਸੁਰੇਂਦਰਨਾਥ, ਬੀਜੂ ਪੀ ਰਮਨ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰਨ ਕੇਆਰ, ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸੱਤਿਆ ਮਿੱਤਰਾ, ਗੁੰਜਨ ਸਿੰਘ,
ਸਿਧਾਰਥ ਸਿਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਪ੍ਰਧਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰੀਨੀ ਰਘੁਪਤੀ,

ਪ੍ਰਗਿਆ ਗੰਜੂ, ਨਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਏਜਾਜ਼ ਮਕਬੂਲ, ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਚੌਬੇ, ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਸਰਕਾਰ, ਸ਼ਾਦਨ ਫਰਸਤ, ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼ਿਵਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ, ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਮੋਹਿਤ ਪਾਲ, ਗੌਤਮ ਤਾਲੁਕਦਾਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਚਿਰਾਗ ਐਮ ਸ਼ਰਾਫ, ਮਿੱਠੂ ਜੈਨ, ਅਰਨਵ ਵਿਦਿਆਰਥੀ,
ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।
ਬਿਨੈਕਾਰ-ਇਨ-ਪਰਸਨ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਓ ਆਰ ਡੀ ਈ ਆਰ

ਸਾਡੇ 28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਹੇਲੀ ਘੋਸ਼ ਰਾਏ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ/ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28.05.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਜੋਂ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਟਰਵੇਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਾਅ।
ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਡਾ. ਏ. ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਜੈਸਿੰਘ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।
ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਲਿਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ
ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਸਾਰੇ ਕੋਰੋਨਾ ਯੋਧਿਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ।
ਮਹਾਂਮਾਰੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 25.03.2020 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ
ਲੌਕਡਾਊਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲਾ 29.04.2020 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਆਗਿਆ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜੋ ਸਨ

ਵੱ

ਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਲੋਕ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ 01.05.2020 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ। 02.05.2020 ਨੂੰ, ਰੇਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ। ਰੇਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਨੋਡਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ। ਮੰਗ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਾਪਤ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ, ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 01.05.2020 ਤੋਂ 03.06.2020 ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 4228 ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ
ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਸਪੈਸ਼ਲ

ਲ

ਗਭਗ 57.22 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਝਾਰਖੰਡ, ਓਡੀਸ਼ਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 80% ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲ। ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਗਭਗ 41 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ। ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ 29.05.2020 ਅਤੇ 03.06.2020 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ
"ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਦੁਆਰਾ ਫਸੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੰਗ".

ਉ

ਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, 03.06.2020 ਤੋਂ 16.06.2020 ਤੱਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ
ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਚਰ ਆਰ -6 ਵਜੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਨਾਲ।
ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਰੇਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰੇਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੇਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮੰਗ, ਜੋ ਹੁਣ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ 171 ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ
ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ 250 ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਰੇਲ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੂਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਹੈ ਮੂਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ

ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ੧੨ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਭੋਜਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੱਕ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ

ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਯੋਗਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਕਾਰਨ,

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ

ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ

ਰਾਜ ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰੇਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 19.05.2020 ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਯੋਦਿਆ ਅੰਨ ਯੋਜਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਅੰਨ ਯੋਜਨਾ @ 5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ

ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਅਪ੍ਰੈਲ-ਜੂਨ, 2020) ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਹੈ?

ਮੁਫਤ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ. ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਮੰਗਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੇਲਵੇ ਕੋਲ ਹਨ, ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਉਹ ਰਾਜ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟ ਕਰਾਂਗੇ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 29.03.2020 ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਸ਼ੈਲਟਰ ਕੈਂਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ

ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹ, ਜੋ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਚਿਟਨੀਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਗਭਗ 12 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ 5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ,

ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ

ਮ

ਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਿਟਨੀਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਗਭਗ 37,000 ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਸਿਰਫ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਇੱਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ. ਉਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਹਤ ਸ਼ੈਲਟਰ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਨਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਾਅਵੇ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਯਾਨੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪਛਾਣ/ਰਜਿਸਟਰਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ

ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਰੇਲ ਜਾਂ ਬੱਸ ਯਾਤਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਮੇਟੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ, ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਸੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੋਜਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 3 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ 236 ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 12,000 ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 6.5 ਲੱਖਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੈੱਬ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਐਸਐਮਐਸ ਅਤੇ ਆਈਵੀਆਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 2 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕੰਮ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰੇਲ ਅਤੇ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਸੈਂਟਰ ਹਨ।

8. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 01.06.2020 ਤੱਕ 999 ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ 14 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 24.05.2020 ਤੋਂ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰੇਲ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ੨੩ ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਨ
ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਲਗਭਗ 5,75,000
ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਰਾਹੀਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 23 ਲੱਖ ਵਿਚੋਂ 20,50,000 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੇਜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬੱਸ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 28.05.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ
ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਪੋਰਟਲ "ਡਿਜੀਟਲ ਗੁਜਰਾਤ" ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨਾਂਤਰ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਰਾਜ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4-5 ਦਿਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਬਿਲਡਿੰਗ ਐਂਡ ਅਦਰ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਬੋਰਡ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸਮੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 1000/- ਰੁਪਏ ਸਿੱਧੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਤਹਿਤ ਭੋਜਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਵਰਕਰ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੋ, ਦੂਸਰੇ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ.

9. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਡੇ 28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 25 ਲੱਖ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਏ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਸ਼ੈਲਟਰ ਹੋਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਣ।
ਅਤੇ ਮੁਫਤ. ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਏਕਾਂਤਵਾਸ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਛੱਡਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਨ ਕਿੱਟ ਅਤੇ 1000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਉੱ

ਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਤੇ 1 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਦਿੱਲੀ-ਯੂ.ਪੀ. ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਰਾਜ ◌ਾਂ ◌ਂ ਦਾ ਗਠਨ

ਯਾਨੀ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉਤਰਾਖੰਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ। ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਉਤਰਾਖੰਡ, ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਲਈ ਵੀ ਬੱਸਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭੋਜਨ ਲਈ ਸ਼ੈਲਟਰ ਹੋਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ। ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਿਕ-ਅਪ ਅਤੇ ਡਰਾਪ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਲਟਰ ਹੋਮ ਜਾਂ ਕੁਆਰੰਟੀਨ ਸੈਂਟਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28.05.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਜਵਾਬ ਦਿਓ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਹੈ
ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ। ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ੧੧ ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ੨੮ ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੋਵੇਂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹਨ
ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੁਆਰਾ. ਰਾਜ ਨੇ ਕੈਂਪ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ।
ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ
ਰਾਜ। ਰਾਜ ਨੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਫਸੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨੂੰ 1000/- ਰੁਪਏ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ।
ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ੧੪ ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 25,000 ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ, ਜੋ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬੱਸਾਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ
ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ. ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 28.05.2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਗਿਣੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 13.6 ਲੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਬਚੇ ਹਨ।
ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ
ਵਾਪਸ ਆਓ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਕਾਰਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਮੇ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ੧.੫੩ ਲੱਖ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ੧੦੦ ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਨ
1.2 ਲੱਖ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਜੇ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਨੇ ਵੀ 28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 6,82,558 ਕਾਮੇ ਅਜੇ ਵੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਆਉਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ
ਓਨੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਯਾਤਰਾ ਲਈ, ਪੂਰੀ ਲਾਗਤ, ਤਰਫੋਂ
ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਚੱਕਰਵਾਤ ਅਮਫਾਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।
ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ[ਸੋਧੋ] ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮ ਦੀ ਸਰਕਾਰ
ਬੰਗਾਲ ਨੇ ਉੱਥੇ ਫਸੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ 17 ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਦੂਸਰੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਫਸੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕ, ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ
ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ

ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੋ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ।

ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਤਬਾਹੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।
ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੀ ਲਈ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ
ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਜੈਸਿੰਘ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਜੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ
ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣਾ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।
ਇਹ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 21 ਜਵਾਬ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ
ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ।
ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਰਾਜ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਜੈਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਆਰੰਟੀਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਦੇ, ਗੰਦੇ ਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭੋਜਨ ਦੀ ਵੰਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।
ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ
ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7500/- ਰੁਪਏ। ਟੀ.ਵੀ., ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
14.05.2020 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਐਲਾਨ, 5 ਕਿਲੋ ਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਵਾਅਦਾ
ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 1 ਕਿਲੋ ਚਨਾ ਦਾਲ ਮੁਫਤ
ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਉਕਤ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਸ੍ਰੀ ਕੋਲਿਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ/

ਇੱਕ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਿਨਾਂ ਲੱਛਣ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਆਰੰਟੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਕੁਆਰੰਟੀਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਲੱਛਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਫਸੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।
ਬੀ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ/ਸੁਵਿਧਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਆਪੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਦਵਾਈਆਂ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਐਲਾਨੀ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ, ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਐਨਐਲਐਸ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ 180 ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਝਾਰਖੰਡ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਐਲਐਸ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲ ਹੈ
ਸਕੂਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ

ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦਖਲ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਛੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਜਿੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ
ਵਿਭਾਗ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਅਰਥਾਤ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ
ਕਾਮੇ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1979 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਕਾਮੇ (ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1996 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੰਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2008 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ
ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਾਵਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼, ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ। ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ, ਸ਼ੈਲਟਰ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਸੀ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕੂਲਰਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ, ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ, ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਖਤ ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਕੀ ਉਹ ਉਪਾਅ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਈ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤਨਦੇਹੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ
ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ, ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਹਨ।
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਵਿੱਤੀ
ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ। ਸਬੰਧਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ/ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਰ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਜਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬ੍ਰੀ ਕ੍ਰਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਜੋ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲ, ਸੜਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਫਸੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ◌ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ[ਸੋਧੋ] ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ,
ਡੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੰਗ 03.06.2020 ਤੋਂ 16.06.2020 ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ 171 ਹੈ। ਰੇਲ ਅਤੇ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਭਾਵ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਨ। ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਾਰੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਫਸੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲ, ਬੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆਉਣ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ,
ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ◌ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ
ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ,
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਨੇੜਲੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਅਤੇ ਬੱਸ ਦੁਆਰਾ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ,
ਫਸੇ ਹੋਏ ਕਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਸੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਜੋ ਹੁਣ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਲੈਣਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ/ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਜੋ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸਥਾਨ
ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ, ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪਵੇ
ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਸਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਰਸਤਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਖਾਲੀ ਨਾ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਕੀਲ
ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਵਾਪਸ ਆਓ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਰਾਜ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਐਫ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ
ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਨ

ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
ਪਹਿਲੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 6 (2) (ਆਈ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ/ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ 25.03.2020 ਤੋਂ 21 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਵਿਡ -19 ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ।
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ 24.03.2020 ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 25.03.2020 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੌਕਡਾਊਨ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਥਾਨ/ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 29.03.2020 ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ: -

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ
ਦੂਰੀ।

ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਤਹਿਤ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਰਜ ਵੀ ਕੀਤੇ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 29.04.2020 ਤੋਂ ਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਪਾਅ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਸਨ
ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਅਤੇ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੌਕਡਾਊਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ 28.05.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
ਖੇਤਰ:

ਸਾਰੇ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ।
ਰੇਲ/ਬੱਸ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਅੱਜ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਮੰਗ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, 171 ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੇਲਵੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼੍ਰਮਿਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ
ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਰਾਜ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੇਂਦਰ, ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ
ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੀ ਅਤੇ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਉਣਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(6) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ, ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਥਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪਿੰਡ-ਵਾਰ, ਬਲਾਕ ਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ
ਸਕੀਮਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਵਰਕਰ।

(7) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਤ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੇਂਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ
ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਜੋ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ।

(8) ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ
ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 08.07.2020 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

